

KARAYOLU ALTYAPISI GÜVENLİK YÖNETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; karayolu altyapısı güvenlik yönetimi kapsamında, karayolu güvenliği etki değerlendirmeleri, karayolu güvenlik kontrolleri, karayolu ağının güvenlik sıralaması ve yönetimi, karayolu güvenlik teftişleri ile ilgili uygulama usul ve esaslarının belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Türkiye Trans-Avrupa Karayolu Ağında yer alan ve 500 metreden uzun karayolu tünelleri dışında kalan, planlama, projelendirme ve yapım aşamasındaki karayolu kesimleri ile trafiğe açık yolları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 796 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Ağ güvenlik sıralaması: Mevcut karayolu kesimlerini, karayolu güvenliğini artırma ve kaza maliyetini azaltma potansiyeline göre belirleyen, analiz eden ve sınıflandıran bir yöntemi,
- b) Altyapı projesi: Yeni inşa edilecek bir karayolu projesini ya da mevcut karayolu ağında trafik akımını etkileyecek boyuttaki iyileştirme projesini,
- c) Karayolu altyapısı: Karayolunu meydana getiren yol gövdesi, dolgu ve yarma şevleri, kenar hendekleri, refüjler, menfez, köprü, altgeçit, üstgeçit, tüneller gibi sanat yapıları, kavşaklar, karayolu-demiryolu kesişmeleri, yaya geçitleri, yola katılmalar ve ayrılmalar, pasif koruma tertibatları ile trafik işaret ve işaretlemeleri gibi karayolu sınır çizgileri içindeki yola ait her türlü yapı ve tesisi,
- ç) Karayolu altyapısı güvenliği: Karayolu altyapısının, yol kullanıcılarına ve trafiğin güvenli akışına sağladığı güvenlik etkisini,
- d) Karayolu güvenliği etki değerlendirmesi: Karayolu altyapısının planlama aşamasında; mevcut durumun sürdürülmesinin, yeni bir karayolunun yapılmasının ya da mevcut ağda yapılan kapsamlı bir değişikliğin karayolu ağının güvenlik performansı üzerindeki etkisinin karşılaştırmalı olarak analiz edilmesini,
- e) Karayolu güvenlik kontrolleri: Karayolu altyapı projelerinin tasarım özelliklerinin ön proje aşamasından yolun trafiğe açıldığı ilk dönemin sonuna kadar olan tüm aşamaları kapsayan güvenlik kontrollerinin bağımsız, detaylı, sistematik ve teknik olarak yapılmasını,
- f) Karayolu güvenlik teftişleri: Trafiğe açık yollarda, karayolu güvenliği sebebiyle iyileştirme ve bakım çalışması gerektiren unsurların, karayolu altyapısına ilişkin özelliklerin, düzenli ve belirli aralıklarla tespit edilmesini,
- g) Kaza yoğunluğu yüksek olan kesimlerin sıralaması: Üç yıldan fazla süre trafiğe açık olan ve trafik hacmine oranla çok sayıda ölümlü kazanın meydana geldiği karayolu kesimlerinin tanımlanması, analiz edilmesi ve sıralanması yöntemini,
- ğ) Kılavuz ilkeler: Bu Yönetmelikte tanımlanan güvenlik yöntemlerinin uygulanmasında dikkat edilmesi gereken hususların ve izlenmesi gereken adımların belirlendiği Karayolları Genel Müdürlüğüne alınan tedbirleri,
- h) Türkiye Trans-Avrupa karayolu ağı: Avrupa Birliği iç pazarı ile komşu ülke ve bölgelerde kişilerin, malların ve hizmetlerin serbest dolaşımını kolaylaştırmak amacıyla tanımlanan Avrupa Transit Karayolu Ağının genişletilmesi sürecinde, Avrupa Komisyonu ve Türkiye arasındaki mutabakatla belirlenmiş, ülkemizin sınırları içindeki karayolu güzergahlarını,
- ı) Yetkili birim: Karayolları Genel Müdürlüğünü,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Karayolu Altyapısı Güvenlik Yönetimi Bileşenleri

Karayolu altyapısı projeleri için karayolu güvenliği etki değerlendirmesi

MADDE 5 – (1) Karayolu güvenliği etki değerlendirmesi, tüm karayolu altyapısı projelerinde gerçekleştirilir.

(2) Karayolu güvenliği etki değerlendirmesi, karayolu altyapı projesi onaylanmadan önce planlama aşamasında gerçekleştirilir. Bu kapsamdaki çalışmalar için EK-1’deki hususlar esas alınır.

(3) Karayolu güvenliği etki değerlendirmesi, önerilen seçenekler arasından uygun çözüme karar verilmesine katkı sağlayacak, karayolu altyapısı güvenliği ile ilgili bilgileri değerlendiren ve farklı seçeneklerin maliyet-fayda analizi için gerekli tüm çalışmaları kapsar.

Karayolu altyapısı projeleri için karayolu güvenlik kontrolleri

MADDE 6 – (1) Karayolu güvenlik kontrolleri tüm karayolu altyapısı projelerinde gerçekleştirilir.

(2) Karayolu güvenlik kontrolleri gerçekleştirilirken EK-2’deki hususlar esas alınır.

(3) Karayolu altyapı projesinin tasarım özelliklerinin güvenlik kontrolü 11 inci maddenin beşinci fıkrasında belirtilen yetkili birim tarafından görevlendirilmiş karayolu altyapı güvenlik uzmanı tarafından yapılır. Karayolu güvenlik kontrolünün bir ekip tarafından yapıldığı durumda,

kontrol ekibinde, 11 inci maddenin beşinci fıkrasında belirtilen, yeterlilik sertifikasına sahip en az bir kişi yer alır.

(4) Karayolu güvenlik kontrolleri, yolun ön proje aşaması, kesin proje aşaması, trafiğe açılmadan önceki aşaması ve yolun trafiğe açıldığı ilk dönemin sonuna kadar olan dört aşamada, tasarım sürecinin bir parçası olarak yapılır.

(5) Karayolu altyapı güvenlik uzmanı, karayolu altyapı projesinin güvenlik kontrolü sürecindeki her bir aşaması için güvenlik riski oluşturan proje öğelerinin ayrıntılarını içeren bir rapor hazırlar. Karayolu güvenlik kontrol raporunda yer alan önerilerin uygulanması, yetkili birime aittir. Güvenlik kontrolü sırasında güvenli olmayan özellikler tespit edildiği halde, EK-2'deki aşamaların sona ermesinden önce tasarım düzeltilmemişse; yetkili birim, söz konusu düzeltilmeme nedenlerini, ayrı bir raporda açıklayarak karayolu güvenlik kontrol raporuna ekler.

(6) Karayolu güvenlik kontrol raporu, karayolu altyapısı güvenliği sorunlarını ve gerekli çözüm önerilerini içerir.

Trafiğe açık karayolu ağının güvenlik sıralaması ve yönetimi

MADDE 7 –(1) Kaza yoğunluğu yüksek olan karayolu kesimlerinin sıralaması ve ağ güvenlik sıralaması karayolu ağının trafiğe açık kesimlerinde, en az 3 yılda bir EK-3'teki esaslara uygun olarak gerçekleştirilir.

(2) Kaza yoğunluğu yüksek olan kesimlerin sıralaması ve ağ güvenlik sıralaması sonuçlarına göre öncelik arz eden karayolu kesimleri, uzman ekiplerce EK-3'ün 3 üncü maddesinde belirtilen esaslara göre saha incelemeleriyle değerlendirilir. Uzman ekibin en az bir üyesi, 11 inci maddenin beşinci fıkrasında belirtilen kriterlere sahip olmalıdır.

(3) İyileştirici önlemler, ikinci fıkrada belirtilen karayolu kesimleri için belirlenir. EK-3'ün 3 üncü maddesinde belirtilen, en yüksek fayda-maliyet oranı dikkate alınarak, belirlenen önlemlerin uygulanmasına öncelik verilir.

(4) Onarım çalışması yürütülen ve yol kullanıcılarının güvenliğini tehdit eden karayolu kesimlerinde uygun işaretlerin gerekli yerlere yerleştirilmesi, işaretlerin gündüz ve gece görülebilecek özellikte ve güvenli mesafelerde olması sağlanır.

(5) İşaretlemelerde, Karayolları Trafik Kanununun 15 inci maddesi gereğince çıkarılan 19/6/1985 tarihli ve 18789 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Trafik İşaretleri Hakkında Yönetmelik ile 16 ncı maddesi gereğince çıkarılan 19/6/1985 tarihli ve 18789 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolu Trafik Güvenliği Sağlanması Yönünden, Yolun Yapısında Yapılacak Her Türü Çalışmalarda Alınacak Tedbirler ile Karayolu Dışında, Kenarındaveya Üzerindeki Diğer Levhalar, Işıklar ve İşaretlemeler Hakkında Yönetmelik esas alınır.

(6) Kaza yoğunluğu yüksek olan kesimler hakkında yol kullanıcıları uygun yöntemlerle bilgilendirilir. Eğer işaretleme yapılmasına karar verilmiş ise beşinci fıkrada yer alan Yönetmelikler esas alınır.

Karayolu güvenlik teftişleri

MADDE 8 –(1) Trafiğe açık yollarda, karayolu altyapısı güvenliği ile ilgili konuları belirlemek ve kazaları önlemek için karayolu güvenlik teftişleri gerçekleştirilir.

(2) Karayolu güvenlik teftişleri, yol ağının karayolu altyapısı güvenliği açısından incelenmesini ve yol çalışmalarının trafik akışının güvenliği üzerindeki olası etkilerinin belirlenmesine yönelik çalışmaları kapsar.

(3) Karayolu güvenlik teftişleri, periyodik olarak gerçekleştirilir. Teftişler, karayolu altyapısının yeterli güvenlik seviyesine yükseltilmesi ve sürekliliğinin sağlanması için gerekli sıklıkta yapılır.

(4) 10 uncu maddede belirtilen kılavuz ilkelere aykırı olmamak şartıyla, yol çalışmalarında uygulanacak geçici güvenlik tedbirleri hakkında kılavuz ilkeler belirlenir. Belirlenen kılavuz ilkelerin düzenli ve teknik uygunluk ölçütleri içinde yürütülmesini sağlayacak bir teftiş programı planlanır ve uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Veri Yönetimi, Kılavuz İlkeler, Karayolu Altyapı Güvenlik

Uzmanlarının Eğitimi ve Görevlendirilmesi

Veri yönetimi

MADDE 9 –(1) Yetkili birim, karayolunda meydana gelen ölümlü ve yaralanmalı kazalar için düzenlenen EK-4'te belirtilen bilgilerin de yer aldığı kaza raporlarını(Trafik Kazası Tespit Tutanağı) İçişleri Bakanlığında temin eder.

(2) Yetkili birim, karayollarında meydana gelen kazalardaki ölüm, yaralanma (ağır ve hafif) ve maddi hasarın ortalama sosyo-ekonomik maliyetlerini hesaplar ve bu maliyetler 5 yılı geçmeyecek sürede güncellenir.

Kılavuz ilkelerin hazırlanması

MADDE 10 –(1) Yetkili birim tarafından, Yönetmeliğin uygulanması için ihtiyaç duyulan kılavuzlar, el kitapları, şartnameler, yönergeler vb. dokümanlar bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren 5 yıl içerisinde hazırlanır.

Karayolu altyapı güvenlik uzmanlarının eğitimi ve görevlendirilmesi

MADDE 11 –(1) Yetkili birim, karayolu altyapı güvenlik uzmanlarının eğitim müfredatının hazırlanmasını sağlar.

(2) Karayolu altyapı güvenlik uzman adaylarının sahip olması gereken vasıflar, yetkili birim tarafından hazırlanacak kılavuzda belirlenir.

(3) Yetkili birim, karayolu altyapı güvenlik uzmanlarının, yeterlilik sertifikalı başlangıç eğitimini almasını ve ayrıca periyodik olarak ilave eğitimlere katılmasını sağlar.

(4) Yetkili birim, kılavuzlar ve ilgili dokümanlar yayımlandıktan 3 yıl sonra, kontrollerin sertifikalı karayolu altyapı güvenlik uzmanları tarafından yapılmasını sağlar.

(5) Yetkili birim, karayolu tasarımı, karayolu altyapı güvenliği ve kaza analizi ile ilgili konularda yeterli deneyime veya eğitime sahip, üçüncü fıkrada belirtilen yeterlilik sertifikalı inşaat mühendislerinin karayolu altyapı güvenlik uzmanı olarak görevlendirilmelerini sağlar. Ancak, karayolu altyapı güvenlik uzmanları, kendisinin hazırladığı ya da bir grubun üyesi olarak hazırlanmasında görev aldığı herhangi bir karayolu altyapı projesinin güvenlik kontrolünü yapamaz veya kontrol ekibi içinde bulunamaz.

(6) Yetkili birim, karayolu altyapı güvenlik uzmanlarının görevlendirilmesine yönelik hususları, hazırlanacak kılavuz ile belirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Diğer hususlar

MADDE 12 –(1) Karayolu güvenliği etki değerlendirmesi, trafiğe açık karayolu ağının güvenlik sıralaması ve yönetimi ile karayolu güvenlik teftişleri çalışmalarının sonunda her biri için ayrı ayrı rapor hazırlanır ve yetkili birime sunulur. Raporlarda yer alan önerilerin uygulanması yetkili birime aittir. Raporlarda yer alan önerilerin uygulanmaması durumunda, yetkili birim gerekçelerini ayrı bir raporda açıklayarak ilgili rapora ekler.

(2) Yetkili birim, 5, 6, 7, 8 ve 11 inci maddelerin uygulanması ile ilgili gerekli kılavuzlar, el kitapları, şartnameler, yönergeler ve benzerlerini hazırlar.

(3) Yetkili birim, karayolu güvenliği etki değerlendirmesi, karayolu güvenlik kontrolü, karayolu ağının güvenlik sıralaması ve yönetimi ile karayolu güvenlik teftişi konularıyla ilgili olarak gerektiğinde ilave kurallar belirler.

Uygulanacak hükümler

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri, Türkiye Trans-Avrupa Karayolu Ağı dışında kalan diğer yollarda yoldan sorumlu kurumların kararları doğrultusunda uygulanır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik, 19/11/2008 tarihli ve 2008/96/AT sayılı karayolu altyapısı güvenlik yönetimi hakkındaki Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Karayolları Genel Müdürü yürütür.

[Eki için tıklayınız.](#)